

International

Journal of Human Sciences

ISSN:2458-9489

Volume 14 Issue 3 Year: 2017

The opinions of supervising teachers and teacher candidates participated to teaching practice about professional competency

Öğretmenlik uygulaması dersine katılan uygulama öğretmeni ve öğretmen adaylarının mesleki yeterliklerine ilişkin görüşleri¹

Aynur Yılmaz²
Sevinç Namlı³

Abstract

The purpose of the research is to determine the opinions of the teacher candidates on the competence of the supervising teachers and the opinions of the supervising teachers about the performances of the teacher candidates within the teaching practice lesson. The research was carried out in the spring semester of 2013-2014 academic years. The study was carried out on seven teacher candidates studying in the 4th grade at the Department of Physical Education and Sports Teaching of Kırıkkale University and six supervising teachers working in secondary and high schools. "Case study design" from qualitative research approaches was used in the research. Content analysis was used in the study. The competences of supervising teachers towards teaching practice lesson consists of the categories of "the ability of being effective in the orientation of teacher candidates", "the ability of giving feedbacks to teacher candidates", "the ability of providing information to teacher candidates in motivating children for lessons", "the ability of expressing to teacher candidates which method and technique is used and why", "the ability of giving information to teacher candidates about the lesson plans and programs" and "the ability of presenting

Özet

Araştırmanın amacı, öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında öğretmen adaylarının uygulama öğretmenlerinin yeterliğine ilişkin düşüncelerini ve uygulama öğretmenlerinin ise öğretmen adaylarının performanslarına yönelik görüşlerini tespit etmektir. Araştırma 2013-2014 Eğitim-öğretim yılı bahar döneminde yapılmıştır. Çalışma, Kırıkkale Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü 4. sınıfta öğrenim gören yedi öğretmen adayı ile ortaokul ve liselerde görev yapan altı uygulama öğretmeni üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımlarından "durum çalışması deseni" kullanılmıştır. Çalışmada içerik analizi kullanılmıştır. Uygulama öğretmenlerinin öğretmenlik uygulaması dersine yönelik yeterlilikleri "Aday öğretmenlerin oryantasyonunda etkili olabilme", "öğretmen adayına dönüt verebilme", "öğrencinin derse motive edilmesinde öğretmen adayına bilgi sağlayabilme", "hangi yöntem ve tekniği niçin kullandığını öğretmen adaylarına açıklayabilme", "ders plan ve programları hakkında öğretmen adaylarına bilgi sağlayabilme" ve "öğretmen adaylarına etkili sınıf yönetimi sunabilme" kategorilerini içermektedir. Öğretmen adaylarının mesleki yeterlikleri ise pedagojik

¹ Bu çalışma 13. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi'nde (13th International Sports Science Congress) sözel bildiri olarak sunulmuştur

² Arş. Gör., Kırıkkale Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, aynuryilmaz@kku.edu.tr

³ Arş. Gör. Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, sevincyilmaz@hotmail.com

effective classroom management to teacher candidates". The professional competences of the teacher candidates were examined under two themes in terms of pedagogic and field information. As a result, the supervising teachers found that the teacher candidates were inadequate in terms of theoretical knowledge for the branches. It has been found that the supervising teachers can provide feedback to the teacher candidates about the course performance presented in the class. However, they said that they can not give enough knowledge to teacher candidates about preparing teacher plan and programme.

Keywords: Teaching practice; supervising teacher; teacher candidate; professional competence; qualitative study.

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

açından ve alan bilgisi açısından yeterlik olarak iki tema altında incelenmiştir. Sonuç olarak uygulama öğretmenleri öğretmen adaylarını branşlara özgü teorik bilgi açısından yetersiz bulmuştur. Uygulama öğretmenlerinin ise sınıfta sunulan ders performansı hakkında öğretmen adaylarına geri bildirim sağlayabildikleri tespit edilmiştir. Ancak, ders plan ve programının nasıl hazırlanacağı konusunda öğretmen adaylarına yeterli bilgi veremedikleri görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Öğretmenlik uygulaması; uygulama öğretmeni; aday öğretmen; mesleki yeterlik; nitel çalışma.

Giriş

Öğretmen olma süreci teori ve pratiğin iç içe geçtiği ve öğretmen adaylarının pek çok açıdan gelişimini destekleyen bir süreçtir (Baştürk, 2009). Bu süreçte, iyi bir öğretmenin, öğretim yöntemlerini etkili kullanma, olumlu kişilik özellikleri sergileyerek öğrencilere model olma, iyi bir sınıf ortamı oluşturma ve doğru kararlar verebilme gibi becerileri kazanabilmesi gerekmektedir (Akyıldız, 1995). Öğretmen yetiştirme programlarındaki okul uygulamalarının en önemli işlevi, öğretmenlik mesleğinin tanıtılması ve okullarda görevli olan uygulama öğretmenlerinin öğretmen adaylarının mesleki gelişimlerine katkı da bulunabilmesidir (Gökçe ve Demirhan, 2005).

Öğretmenlik uygulaması dersi, öğretmen adaylarının lisans eğitimi sırasında kazandıkları öğretmenlik yeterliklerini sergilemeleri ve meslek öncesi öğretmenlik deneyimi kazanmaları için gerçek bir uygulama ortamı sunmayı amaçlamaktadır (Köksal, 2008). Öğretmen adayına bizzat sınıf içinde öğretmenlik becerisi kazandıran, belirli bir dersi ya da dersleri planlı bir şekilde öğretmesini sağlayan, uygulama etkinliklerinin tartışılıp değerlendirildiği bir derstir (T.C.M illi Eğitim Bakanlığı, Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü Yönergesi, 1998). Bu uygulama, öğretmen adaylarına alan bilgisi, genel kültür ve öğretmenlik formasyonu derslerinde kazandıkları bilgi, beceri, tutum, değer gibi kazanımları mesleki ortamda etkili ve güvenilir olarak kullanma olanağı sağlamaktadır (Harmandar, 2004; Köse, 2014; Yazıcı, 2009).

Öğretmenlik uygulamasında yaşanan sorunlar, öğretmen adaylarının mesleğe yönelik duygu ve düşüncelerini olumsuz yönde etkileyebileceği gibi, eksik veya yanlış bilgiler edinmelerine de sebep olabilmektedir. Önceki araştırmalar, okullardaki uygulama öğretmenlerinin öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleği ile ilgili deneyim kazanmalarını sağladıklarını, ideal bir öğretmen olmanın olmanın gerekliliğini ortaya koymuştur (Chang-Kredl ve Kingsley, 2014).

Öğretmen adaylarının eğitim fakültelerinden nitelikli birer öğretmen adayı olarak mezun olabilmeleri için, öğretmenlik uygulamaları sırasında yaşanabilecek sorunların tespit edilmesi ve önlenmesi gereklidir (Dursun ve Kuzu, 2008). Can'a (2001) göre; öğretmen adayları öğrendikleri teorik bilgileri nasıl, ne zaman ve nerede kullanacaklarını yeterince bilememektedir. Öğretmen adaylarının sadece ne öğretmeleri gerektiğini değil nasıl öğretmeleri gerektiğini de öğrenmeleri

önemlidir (Akt; Aytaçlı, 2012). Bu rolü ya da sorumluluğu öğretmenlik uygulaması kapsamında üstlenenlerden biri uygulama öğretmenleridir. Bu nedenle uygulama öğretmenlerinin sahip olması gereken roller ve sorumluluklar nelerdir? sorusu bu uygulama açısından önem taşımaktadır. Roller açısından ele alındığında, uygulama öğretmenlerinin, genel olarak, alan bilgisi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür bakımından yetkin bireyler olması (Erden, 1999; Hacıoğlu ve Alkan, 1997; Harmandar, 2004) ve bunları davranışları göstererek öğretmen adaylarına örnek olması olarak algılanmaktadır (Kiraz, 2003).

Uygulama okulunda görevli, öğretmenlik formasyonuna sahip, alanında deneyimli öğretmenler arasından seçilen, öğretmen adayına öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği davranışları kazanmasında rehberlik ve danışmanlık yapan sınıf veya ders öğretmeni olarak tanımlanan uygulama öğretmenlerinin birtakım sorumlulukları şu şekilde sıralanabilir: Uygulama öğretim elemanı ve uygulama okulu koordinatörü ile iş birliği yaparak öğretmen adaylarının uygulama çalışmaları kapsamındaki etkinlikleri hazırlar. Uygulama programının gerektirdiği etkinliklerin yürütülmesini sağlar, uygulama etkinliklerinin başarılı bir biçimde yerine getirilmesi için öğretmen adayına rehberlik eder, bu etkinlikleri izler ve denetler. Uygulama sonunda öğretmen adayının uygulama çalışmalarını değerlendirir, uygulama okulu koordinatörüne teslim eder (MEB, 1998).

Yukarıda bahsedilen sorumlulukları öğretmen adayları eğitim fakültelerinde aldıkları alan ve mesleki formasyon bilgisi aracılığıyla uygulama öğretmenlerinin rehberliğinde daha önceden belirlenmiş uygulama okullarında yerine getirmektedir. Uygulama öğretmeni sınıf içi uygulamalar ve dersin eğitim programı ile ilgili pratik bilgiler hakkında öğretmen adaylarına bilgi verir (McNamara, 1995). Bu ders süresince okulun mevcut olanaklarının yetersizliğinin uygulamaya olumsuz yansması, uygulama öğretmenlerinin sorumluluklarını yerine getirmede yaşadıkları zorluklar, dersin öneminin yeterince farkında olunmaması gibi bulgular bazı araştırmalarda elde edilmiştir (Eraslan, 2008; Kettle ve Sellars, 1996). Bu düşünceden hareketle; öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında okullara giden öğretmen adayları kadar, onların tecrübe kazanmalarına yardımcı olacak uygulama öğretmenlerinde bilgi ve birikiminin yeterli düzeyde olması gerekmektedir. Uygulama öğretmenlerinin mesleğe hazırlanan öğretmen adaylarına yol gösterici sıfatının yanı sıra, öğrenci-öğretmen ilişkisi, öğretim basamaklaması gibi konularda yardımcı olabilecek nitelikler taşınmalıdır. Bu araştırmada, uygulama öğretmenleri ve öğretmen adaylarının mesleki yeterliklerini tespit etmek amaçlanmıştır. Bu genel amaç doğrultusunda, aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- Öğretmen adayları uygulama öğretmenlerinin, öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında mesleki yeterliklerini nasıl algılamaktadır?/Öğretmen adayları uygulama öğretmenlerinin, öğretmenlik uygulaması dersi hakkında neler düşünmektedir?
- Uygulama öğretmenleri öğretmen adaylarının mesleki yeterliklerini nasıl algılamaktadır? Uygulama öğretmenleri öğretmen adaylarının mesleki yeterliklerihakkında neler düşünmektedir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Öğretmenlik uygulaması programı dahilinde uygulama öğretmenlerinin öğretmenlik uygulamasına yönelik yeterlikleri ve öğretmen adaylarının mesleki yeterliklerini tespit etmek amacıyla yapılan bu araştırmada, sosyal olarak yapılandırılmış gerçeğe, araştırmacı ile üzerinde çalışılan konu ya da grubun yakın ve samimi ilişkisine, olguların ve deneyimlerin nasıl ortaya çıktığı ile nasıl anlamlandırıldığı gibi konulara yoğunlaşan nitel araştırma yaklaşımı kullanılmıştır (Büyüköztürk ve ark., 2009; Denzin ve Lincoln, 2005). Araştırma yaklaşımının en temel özelliği, araştırılan konuyu ilgili bireylerin bakış açılarından görebilmesi ve bu bakış açılarını oluşturan sosyal yapıyı ve süreçleri ortaya koymaya olanak sağlamasıdır (Yıldırım, 2010; Yıldırım ve Şimşek, 2011). Genellikle niçin, nasıl ve ne sorularına cevapların arandığı çalışmalar olması nedeniyle uygulama öğretmenleri ve öğretmen adayları ile gerçekleştirilen bu araştırmanın problem durumunun çözümlenmesinde nitel

araştırma yaklaşımlarından çalışmanın doğasına uygun olan durum çalışması desenlerinden iç içe geçmiş çoklu durum deseni kullanılmıştır (Creswell, 2013; Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu desende öğretmenlik uygulamasına katılan her bir grup (uygulama öğretmeni, öğretmen adayı) analiz birimi olarak kabul edilmiştir. Araştırmanın tasarlanması ve uygulanmasına ilişkin akış şeması Şekil 1’de gösterilmiştir.

Şekil 1. Araştırma Sürecine İlişkin Akış Şeması

Çalışma Grubu

Çalışma grubu seçiminde zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışılmasına olanak veren amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır (Büyüköztürk ve ark., 2009; Patton, 2014; Tavşancıl ve Aslan, 2001). Ölçüt örneklemede önceden hazırlanmış bir dizi ölçüt kullanılabilmesi gibi ölçütler araştırmacı tarafından da getirilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Araştırma kapsamında ölçütler belirlenirken aşağıdaki kriterler dikkate alınmıştır:

- Öğretmenlik uygulamasında daha çok öğretmen adayları ders uygulaması yaptıkları için, uygulama öğretmenlerinin yeterliğine yönelik nitelikli veri elde edebilmek amacıyla okul deneyimi uygulamasında aynı uygulama öğretmenine giden öğretmen adayları,
- Mesleki yeterliğin öğretmen adaylarına sunulacak rehberlikte önemli olduğu için, hizmet yılı en az 15 yıl olan uygulama öğretmenleri,

Gönüllü olarak katılmayı kabul eden katılımcılar araştırmaya dahil edilmiştir. Katılımcılar belirlenirken, Kırıkkale Üniversitesi son sınıf öğrencilerinin uygulama için gittikleri okullar tespit edilmiş ve bu okullardaki uygulama öğretmenlerinden en az 15 yıllık deneyime sahip öğretmenlere ulaşılmış, öğretmen adaylarının seçiminde her okuldaki öğretmen adaylarından birer katılımcı kolay ulaşılabilir örneklem tekniği ile seçilmiştir. 2013-2014 Eğitim-öğretim yılı bahar döneminde yapılan bu araştırmaya, Kırıkkale Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü 4. sınıf öğrencilerinden 3’ü kadın 4’ü erkek toplam 7 öğretmen adayı, Kırıkkale il merkezinde çeşitli ortaokul ve liselerde görev yapan 2’si kadın 4’ü erkek olmak üzere toplam 6 beden eğitimi öğretmeni katılmıştır. Uygulama öğretmenlerinden Hülya 39 yaşında, 15 yıllık deneyime sahip ve lisede görev yapan bir öğretmendir. 43 yaşında olan Tarık öğretmen, bir ortaokulda 20 yıldır görev yapmaktadır. Elif 41 yaşında olup, 17 yıldır lisede çalışmaktadır. 39 yaşındaki Ömer, 15 yıldır ortaokulda görev yapmaktadır. Kemal öğretmen 40 yaşında ve 16 yıldır ortaokulda çalışmaktadır ve 30 yıldır beden eğitimi öğretmeni olarak görev yapan Murat ise lisede görev yapmaktadır. Zahide 23 yaşında 30 yıllık uygulama deneyimine sahip olan bir okulda öğretmenlik uygulaması dersi alan bir öğretmen adaydır. Şengül ve Gönül 22 yaşında öğretmen adaylarıdır. Fatih ve Serhat 24 yaşında öğretmen adaylarıdır. Bora ve Burak ise 23 yaşında olan öğretmen adaylarıdır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama tekniği olarak, önceden belirlenmiş ve ciddi bir amaç için yapılan soru sorma ve cevaplama tarzına dayalı karşılıklı ve etkileşimli bir iletişim süreci olarak nitelendirilen görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşme; insanların neyi, neden düşündüklerini, duygu, tutum ve hislerinin neler olduğunu, davranışlarını yönlendiren faktörleri ortaya çıkarmasını sağlayan bir araçtır (Bogdan ve Biklen, 2003; Ekiz, 2009; Gay, Mills ve Airasan, 2006; Glesne, 2014; Merriam, 2013). Temel amacı özel bilgi toplamak olan görüşmede, araştırmacı katılımcının aklında bulunan şeyleri öğrenmeyi amaçlar (Patton, 2014). Araştırma için Bogdan ve Biklen'in (2003 önerdiği, katılımcıların belirli konu ile ilgili düşüncelerini özgürce ifade etmelerine fırsat sunan yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış, beden eğitimi son sınıf öğretmen adayları ve uygulama öğretmenlerinin mesleki yeterlikleri incelenmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği, önceden düşünülmeyen ve görüşme sırasında ortaya çıkabilen yeni durumlarda görüşmede bazı değişimler yapmaya olanak tanıyan bir tekniktir (Özguven, 2004).

Veri toplama aracı hazırlanmadan önce, araştırma konusu ile ilgili literatür taraması yapılmış, mesleki yeterlikle ilgili konu alanı eğitimi, dersin planlanması, öğretim süreci, sınıf yönetimi, iletişim ve değerlendirmeyi içeren sorular (Arıkan, 2009; Arslantaş ve Yıldız, 2013; Dursun ve Kuzu, 2008), uygulamala okullarında karşılaşılan olumlu ve olumsuz deneyimler (Eraslan, 2008, 2009; Kale, 2011), nitelikli uygulama öğretmeni olabilmek için dikkat edilmesi gerekenler, uygulama öğretmenin rehberlik yapabilme beceresi (Kiraz, 2003), uygulama okulunda sunulan derslerle ilgili uygulama öğretmenin geri bildirim (dönüt) verme durumu, geri bildirim sağlarken nasıl bir yöntem ve teknik uygulandığı (Paker, 2008) ve uygulama öğretmenleri ve öğretmen adaylarının mesleki yeterliğe ilişkin görüşleri (Sarıçoban, 2008) ile ilgili literatür taraması yapılmış, ön görüşme gerçekleştirilmiş, elde edilen sonuçlar dikkate alınarak çalışmanın amacına hizmet eden en uygun sorular hazırlanmıştır. Görüşme formundaki sorular program geliştirme alanından 2, ölçme ve değerlendirme alanından 1 ve Türkçe eğitimi alanından 1 olmak üzere toplam 4 uzman görüşüne sunulmuş, soruların geçerliğine kanıt sağlanmıştır. Her bir soru "gerekli", "düzeltmeli" ya da "gerekli değil" şeklinde derecelendirilmiş ve uzmanlar tarafından değerlendirilmeye tabi tutulmuştur. Ayrıca, görüşme formundaki soruların basit ve anlaşılır olması ve eksik kalan noktaların tespit edilmesinde uzman görüşlerine sıkça başvurulmasının yanı sıra pilot uygulama yapılarak anlaşılmanın, eksik kalan noktalar tekrar gözden geçirilmiş, hem uzmanlar hem de pilot uygulama sonucundaki geri bildirimler göz önünde bulundurularak, görüşme formuna son şekli verilmiştir. Görüşme formu kişisel bilgiler, öğretmenlik uygulamasına genel bakış ve dersin uygulanmasına yönelik görüşler olmak üzere üç bölüm halinde hazırlanmıştır. Katılımcılara genel olarak "Öğretmen adaylarının mesleki yeterliklerine ilişkin düşünceleriniz nelerdir?" ve "Uygulama öğretmenlerinin mesleki gelişimlerine sağladığı katkılar hakkındaki düşüncelerinizi açıklayınız." soruları yöneltilmiştir.

Araştırmaya dahil edilen katılımcılara araştırmanın amacı açıklanmış, elde edilen verilerin sadece bilimsel araştırmaya hizmet amaçlı kullanılacağı belirtilmiş ve katılımcılardan görüşme için randevu alınmıştır. Katılımcılar ile gerçekleştirilen görüşme sürecinde ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Uygulama öğretmenleri ile görüşme süresi 15 dk ile 50 dk arasında değişirken, öğretmen adayları ile görüşmeler 13 dk ile 28 dk arasında değişmiştir. Gönüllülük ilkesi dahilinde yapılan görüşmelerde katılımcılara görüşmeden istedikleri zaman ayrılacakları ve elde edilen verilerin deşifre edilmeyeceği belirtilmiştir. Ses kayıt cihazı ile elde edilen veriler yazıya araştırmacılar tarafından aktarılmış, analize hazır hale getirilmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi, toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi ve buna göre veriyi açıklayan temanın saptanmasıdır (Cohen, Manion ve Morrison, 2007). İçerik analizinin amacı, sayıca fazla olan metin yığınında, çalışma sorusu açısından önem arz eden ortak bilgileri tespit etmek ve değerlendirmektir (Gökçe, 2006). Bu amaç için görüşme

metinlerinin içeriğinin incelenmesi ve sayısal ya da istatistiksel olarak ortaya konulmasında kullanılan bir analiz çeşidi (Ekiz, 2009) olan içerik analizi kullanılması uygun görülmüştür.

Öncelikle ses kayıt cihazından kâğıda aktarılan tüm görüşme formlarına rumuz verilmiştir. Lincoln ve Guba (1985) 'ya göre araştırmacının elde ettiği verileri veya ulaştığı sonuçları teyit etmesine yardımcı olacak bazı ek yöntemler (veri çeşitlemesi, katılımcı teyidi, kodlayıcı teyidi vb.) mevcuttur. Araştırmada elde edilen verilerin ve bunlara ilişkin araştırmacının ulaştığı sonuçların ve yorumların veri kaynakları (katılımcılar) ile teyit edilmesinde yarar olacağını, veri kaynakları ile oluşturulacak bir teyit mekanizmasının ulaşılan sonuçların gerçeği temsil etmede ne derece yeterli olduğunun anlaşılmasında araştırmacıya yardımcı olacağını ifade etmişlerdir (Yıldırım, 2010). Bu bağlamda araştırmacı tarafından geçerlik ve güvenilirliği arttırılmasını sağlamak amacıyla katılımcı teyidi yapılmıştır. Herhangi eksik, yanlış bilgi durumunda araştırmaya katılan kişilerin uyarıları doğrultusunda bu eksiklikler giderilmiştir. Elde edilen veriler araştırmacı tarafından tekrar tekrar gözden geçirilmiş ve kodlar yazılarak kod listesi oluşturulmuştur. Nitel çözümlemede verilerin içeriklerini keşfetmeye yönelik çözümleme için kodlama ilk ve asli işlemdir (Punch, 2005). Araştırmada veriler kategorilere ayrılırken, öğretmen yeterliliği ile ilgili pedagojik alan bilgisi, özel alan, konu alanı, mesleki ve alan bilgisi dikkate alınmıştır (Çakan, 2004; Harmandar, 2004; Küçükahmet, 2007; Shulman, 1987). Ortaya çıkan kategoriler altındaki alt kategoriler ve bu kategorileri temsil eden kodlar birbirleriyle ilişkili biçimde açıklanarak yorumlanmış ve sonuçlara ulaşılmıştır (Maykut ve Morehouse, 1994). Elde edilen bulguların yorumlanmasında literatür ve ilgili çalışmalar dikkate alınarak, analiz sonucunda elde edilen veriler tablolastırılmış, verilerin geçerliğine kanıt sağlamak için katılımcı görüşlerine yer verilerek bulgular yorumlanmıştır.

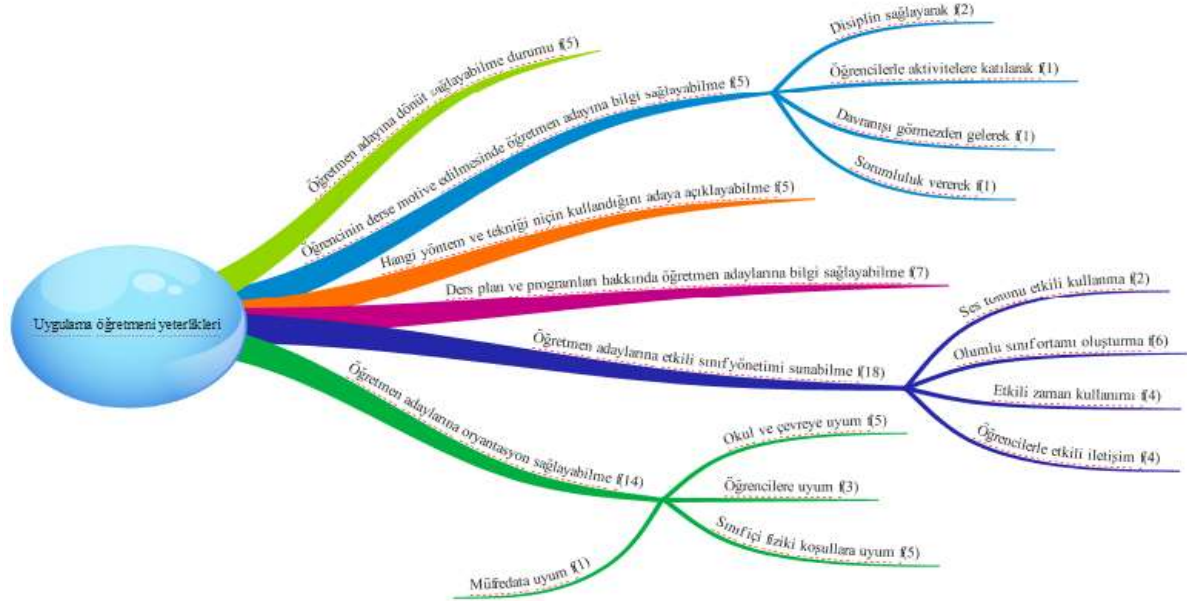
Geçerlik ve güvenilirlik; inandırıcılık, transfer edilebilirlik, güvenilmeye layık olma ve onaylanabilirlik kavramları ile açıklanmaktadır (Brantlinger, Jimenez, Klingner, Pugach ve Richardson, 2005; Creswell, 2014; Merriam, 2013; Yin, 2014). Çalışmanın iç geçerliğine kanıt sağlamak amacıyla; çalışmada kullanılmak üzere araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu için uygulama öncesinde uzman görüşlerine başvurulmuştur. Onlardan gelen dönütler dikkate alınmış, yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme sonrasında elde edilen veriler yazıya aktarılmış, katılımcılara sunularak elde edilen bulguların doğruluğu teyit edilmiştir. Bulgular sunulurken, katılımcıların doğrudan görüşlerine yer verilmiştir.

Dış geçerlik için, araştırmanın modeli, verilerin toplanması ve analiz edilmesi, bulguların oluşturulması aşamaları ayrıntılı olarak verilmiştir. Katılımcıların seçiminde araştırmanın amacına hizmet eden bilgi ve donanımına sahip kişiler çalışma grubuna dahil edilmiştir. Katılımcı sayısı ise verilerin tekrarlanmaya başladığı ve araştırmacının artık elde edilecek bilginin sınırlı olduğuna karar verdiği sayıda sonlandırılmıştır.

Veriler katılımcıların onayı doğrultusunda ses kayıt cihazı kullanılarak elde edilmiştir. Böylece görüşme esnasında veri kaybının önlenmesine önem verilmiştir. Bu durum araştırmanın iç güvenilirliğini arttırmada etkilidir. Veri analizi sonucunda ulaşılan kavramsal kategorilerin elde edilen temaları temsil edip etmediğini tespit etmek amacıyla araştırmacı haricinde başka bir uzman tarafından da veriler ayrı ayrı analiz edilmiş, elde edilen kodlar ve kodların temsil ettiği kategoriler karşılaştırılmıştır. Görüş ayrılığı yaşanan noktalar her iki araştırmacı tarafından tartışılarak uzlaşma sağlanmıştır. Verilerin güvenilirliği sağlamak amacıyla Miles & Huberman (1994)'ın (Görüş birliği/(Görüş birliği + Görüş ayrılığı) x 100) formülü hesaplanmıştır. Çalışma sonucunun güvenilirliği için uzmanlar arası görüş birliği % 94 olarak hesaplanmıştır.

Bulgular

Bu bölümde uygulama öğretmenleri ve öğretmen adaylarının yeterlikleri ile ilgili öğretmenlerle yapılan görüşmelerden elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Şekil 2. Uygulama Öğretmenlerinin Yeterliğine İlişkin Bulgular

Şekil 2’de görüldüğü gibi öğretmen adayları, uygulama öğretmenlerinin öğrencilerin derse nasıl motive edilmesi, konuların sunumunda hangi yöntem ve tekniği niçin kullanmaları gerektiği, ders plan ve programlarının nasıl hazırlanması gerektiği gibi konularda kendilerine bilgi sağladıklarını belirtmiştir. Sınıf hâkimiyeti konusunda uygulama öğretmenlerinin öğretmen adaylarına bilgi sağladıkları ve dönüt verdikleri görülmüştür. Okul ortamı ve iklimini tanıma (oryantasyon) açısından öğretmenlik uygulamasının önemine değinen öğretmen adayları, uygulama öğretmenlerinin buna yönelik sağladıkları rehberliğin yeterli olduğu görüşüne yer vermişlerdir. Ayrıca öğrencileri derse motive etmede uygulama öğretmenlerinin farklı yaklaşımlar (öğrencilerin disiplinli davranışlar göstermelerini sağlama, öğrencilerle etkinliklere katılma, onlara sorumluluk vererek, yapılan hatalı davranışı görmezden gelme) benimsedikleri ve bu yaklaşımlarla öğrencilerin dikkatini derse çekebildikleri belirtilmiştir. Bu yaklaşımları gözlemleyen öğretmen adaylarının konuya ilişkin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

“...Öğretmenimiz otoriter biriydi. Öğrenciler öğretmene karşı oldukça saygılıydı. Ara sıra oyunlarda başarı sağlandığında öğretmen ve öğrenci sarılmasına tanık oluyorsak da öğretmen öğrenciye nerede, nasıl davranacağını biliyordu... (Fatih)”.

“Çocukları küçük gruplara ayırarak onların beceriyi yeterince uygulaması için tekrar yapma fırsatı sunuyordu. Onlarla birlikte aktivitelere katıyor ve bu durum öğrencilerin derse daha iyi motive olmasını sağlıyordu. Bu durum öğrencilerle birlikte etkinlik yapıldığında öğrencinin derse katılımının daha iyi olduğu, sınıf disiplininin sağlandığını görmem konusunda iyi bir örnek oldu (Gönül)”.

“Uygulama öğretmeninden elde ettiğim güzel bir kazanım, öğrencinin dersin bir parçası haline gelmesi sağlanınca öğrencinin mutlu olduğudur. Öğrenciler işe yarar olduklarını anlıyorlar. Onlara görev verince derse karşı daha istekli oluyorlar. Anladım ki, öğretmenlik ezber bilgiler yerine yaparak yaşayarak deneyim kazanılınca öğreniliyor. Öğretmenliğin öğrencinin her şeyini anlamak olduğunu fark ettim... (Şengül)”.

“Öğretmenimiz çok sakindi. Öğrencilere hiçbir şekilde sesini yükseltmiyordu. Öğrencilerle iletişimi iyiydi ama öğrencileri kontrol etmekte zorluk yaşıyordu. 30 yıllık öğretmen olduğundan artık mesleki doyuma ulaştığı için bir boş vermişlik mesleki tükenmişlik gördüm. Öğrencilerin yaptıklarını görmezden geliyor ve öğrenciler derse yöneliyordu. Onlara göre her şey şekilleniyordu... (Zahide)”.

Öğretmen adayları uygulamalarda gösterdikleri performansla ilişkin uygulama öğretmenlerinin kendilerinedönüt sağlama konusunda farklı görüşler belirtmişlerdir. Ders esnasında öğretmen adaylarının yaptıkları doğru, eksik ya da hatalı uygulama, dersten sonra öğretmen adayları ile uygulama öğretmenleri arasında değerlendirildiği tespit edilmiştir. Konuya ilişkin bazı öğretmen adaylarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

“...Ders uygulaması yaparken uygulama öğretmenimiz bizleri gözlemleyerek eksikliklerimizi kaydediyordu ve ders bitiminde nerelerde eksikliklerin olduğunu ve bunların nasıl ortadan kaldırılabileceği konusunda dönütler veriyordu. Bunlar da öğrenci öğretmen iletişimi, beden dili, ses tonu, öğretim yöntem ve teknikleri, beceri kazanımında dirilleri nasıl kullanacağımız, bunların öğrenci seviyesine uygunluğu gibi kriterleri gözlemleyip, eksikliklerimizi kırıncı olmadan bizi cesaretlendirici şekilde öğütler vererek söylüyordu... (Bora)”.

“...Öğretmen dönüt vermede çok eksikti. Bana bir şey katmadı. Bu mesleğe olan saygımı ve inancımı zedelediğini düşünüyorum. Sadece bir ders işledi. Onda da bize nasıl davranmamız gerektiği konusunda bir şey söylemedi. Daha sonraki dersleri biz işledik. Ama ne kadar doğru ne kadar yanlış yaptık bu konuda bilmiyorum... (Zahide)”.

Uygulama öğretmenlerinin öğretmen adaylarına hangi yöntemi niçin kullanacaklarına ilişkin dönütlerinin farklılık gösterdiği öğretmen adayları tarafından belirtilmiştir. Uygulama öğretmenin konu anlatımında kullandığı yöntemi niçin ve nasıl kullanması gerektiğine yönelik öğretmen adaylarına yeterli bilgi sunduğunu Fatih şöyle ifade etmiştir.

“...Bir beceri öğretiminde öğrencinin gelişim seviyesi, sınıf ortamı ve araç-gereç durumu gibi kriterlere dikkat edilmesi gerektiğini ifade etti. Kendisi de mevcut olumsuzluklara rağmen öğrencilerin gelişimi için yaratıcılığını kullanarak, farklı uygulamalar yapıyordu. Atandığımız okullar iyi koşullara sahip olmadığı durumda, bu durumun üstesinden nasıl gelmemiz gerektiğini bizlere uygulayarak gösterdi. Kısaca bize rol model oldu...”

Etkili bir ders işlenişi için uygulama öğretmenin öncelikle öğrencilerin hazır bulunuşluk seviyesini dikkate alması gerekliliğini belirten Gönül’ün uygulama öğretmenin yeterli olduğuna ilişkin görüşü aşağıda verilmiştir.

“...Derse başlamadan önce öğrencinin sağlık ve sıhhatini soruyordu, direkt derse geçmiyordu. Önce öğrenciyi derse motive ediyordu. Öğrencilerin yaş seviyesine inip, onları derse daha iyi motive ediyordu. Elindeki mevcut malzemeye ve öğrenci seviyesine göre onların ilgi ve ihtiyaçlarına cevap verecek etkinlikleri seçiyordu. Beceriyi öğretirken basamaklı bir şekilde kolaydan zora doğru bir yöntemle derse işliyordu...”Uygulama öğretmenin yetersizliğine yönelik Serhat’ın görüşü aşağıda verilmiştir.

“Öğretmenin ders esnasında çok bir yöntem kullandığını görmedim. Geleneksel olarak derse önce kendisi anlatıyordu. Sonrasında öğrencilere uygulattırıp, serbest bırakıyordu. Bu yüzden çok yeterli olduğunu düşünmüyorum. Çünkü farklı uygulamalar ile derse ilgi çekici hale getirebilirdi. Bu konuda zayıftı. Dolayısıyla bize de kendi sahip olduğu kazanımları gösterebilirdi. Uygulama öğretmenlerinin bizlere rehber olabilecek derecede donanımlı olmaları gerekir. Bu uygulamanın bizler için ne kadar önemli olduğunun farkında olmadığına inanıyorum... (Serhat)”

Uygulama öğretmenlerinin ders plan ve programları hakkında öğretmen adaylarına bilgi sağlamada yeterli olduğunu ifade eden Burak’ın görüşü şöyledir:

“...Öğretmen derse girmeden önce örnek ders plan ve programlarını gösterdi. Bunların nasıl yapılacağını ve hangi bölümlerin yer alması gerektiğini bizlere açıkladı. Ama atandığımız okulların koşullarına göre programda bazı esnemelerin olacağından bahsetti. Zaten ders plan ve programları öğretmen masasının üzerindeydi. Bir hafta öncesinden bir sonraki haftanın konusunu alıyor ve hazırlanarak derse geliyorduk...”

Uygulama öğretmenin ders plan ve programları konusunda yetersizliğini belirten Serhat’ın görüşü aşağıda verilmiştir.

“...Dersi işlerken herhangi bir plana bağlı kaldığını ya da uydüğünü görmedim. Çünkü derse ilk gittiğimizde *amacınız nedir, ders yapacak mısınız? Bazı öğretmenler çocuğa topu verip serbest bırakıyor. Zaten ders sınırlı her istediğinizi yapamazsınız* dedi. Kendisi de programa çok bağlı kalmıyordu. Öğrencilere temel motor becerileri kazandırsanız yeter diyordu...”

Sınıf yönetimi konusunda, öğretmen adayları derslerde uygulama öğretmenlerinin genel olarak otoriter bir tutum sergilediklerini, öğrenci ile iletişimde bu durumun problem yarattığını, öğrencilerle birlikte paylaşımda bulunmanın öğretmen-öğrenci iletişiminin olumlu etkilediği ve sınıfta olumlu bir iklim oluşturduğunu vurgulamışlardır. Sınıf yönetiminde uygulama öğretmenin etkili ses kullanabilme becerisinin yetersiz olduğunu belirten Zahide’nin görüşü aşağıdaki verilmiştir. “...Öğretmenimiz çok sakin bir yapıya sahipti. Öğrencilere hiçbir şekilde sesini yükseltmiyordu. Bu yüzden bazen sınıf kontrolünü kaybediyordu. Bu onun beden dilini özellikle ses tonunu etkili kullanmamasından

kaynaklı oluyordu. Sınıf yönetiminde ses tonu ve beden dilinin önemli olduğunugördüm...”Uygulama öğretmenin sınıf yönteminde öğrencilerle iletişim kurma bakımından yeterli olduğunu belirten Fatih’in görüşüne aşağıda yer verilmiştir.

“Öğretmenimiz otoriter bir öğretmendi ve öğrenciler ise öğretmene karşı oldukça saygılıydı. Öğretmen bazen öğrencilere esnek davranıyordu. Bunu da öğretmen oyunlara katılarak ve başarı sağlandığında öğrencilere sarılarak gösteriyordu. Bu uygulama bana da büyük bir örnek oldu...”

Öğrencilerle iletişim kurabilme konusunda uygulama öğretmenin yetersiz olduğunu belirten Zahide’nin konuya ilişkin görüşü şöyledir:

“...Öğrencilerle iletişimi iyiydi ama onları kontrol etmede bazen sıkıntı yaşıyordu. Olayları öğrencilerin isteklerine göre şekillendiriyordu. Öğrenciler hocam bırakalım dersi derlerse bırakıyor, ders işleyelim dersler ders yapıyordu. Uygulama öğretmenin öğrencilere karşı sunduğu aşırı serbestlik yüzünden dersi uygulamada sıkıntı yaşadık. Aynı tutumu bizden de bekletiler. Ne yapacağımı şaşırtdım...”Uygulama öğretmenin zamanı etkili kullanmadayeterli olduğunu belirten Şengül’ün konuya ilişkin ifadeşine aşağıda yer verilmiştir.

“...Öğretmen neyi nasıl yapabileceğini iyi biliyor. Derste etkili öğretimin sağlanabilmesi için planlı ve programlı hareket ediyor. Dersi plan ve programa göre işlediğinden zamanı etkili kullanabiliyor. Bu konuda bizim uygulamalardan sonra dönütler veriyordu. Çok katkısını gördüm...”

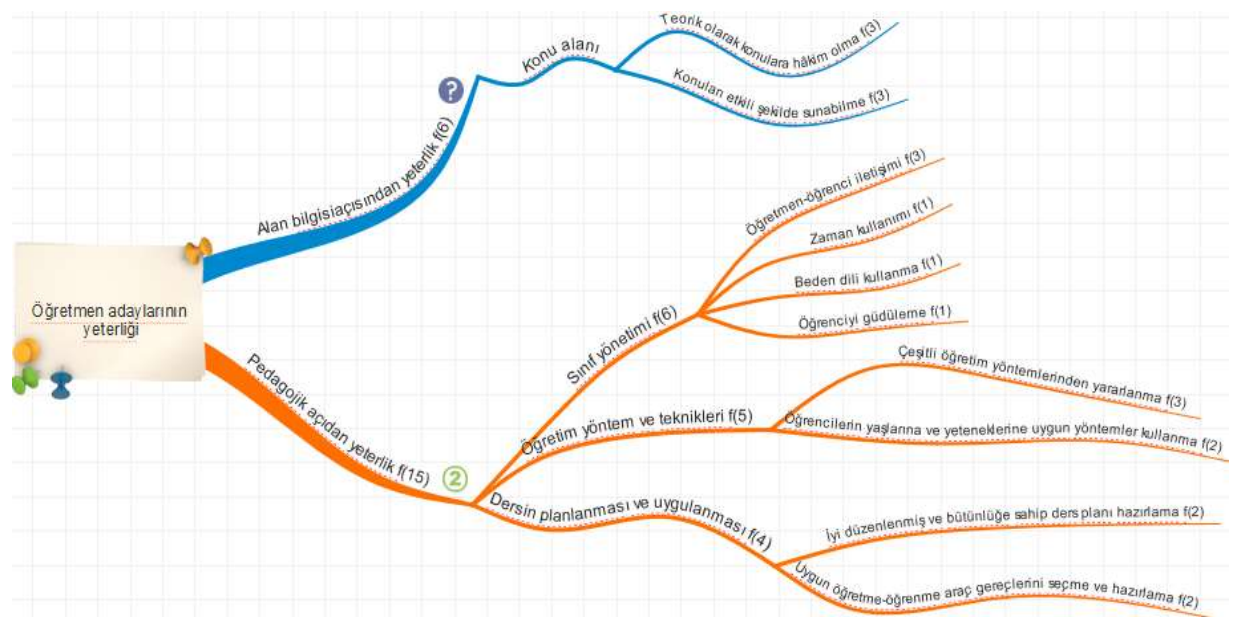
Uygulama öğretmenlerinin genelinin öğretmen adaylarına sınıf iklimini benimseme, okul ve çevresini tanıma konusunda oryantasyon sağlamaya ilişkin farklı görüşler belirtmişlerdir. Şengül ve Fatih olumlu görüşlerde bulunurken, Zahide bu konuda uygulama öğretmenin yeterli bilgi alamadığını ifade etmiştir. Katılımcıların görüşleri sırasıyla aşağıda sunulmuştur.

“...Öğretmenimiz başlangıçta okula uyum sağlamamız açısından oryantasyon uyguladı. Okulun beden eğitimi ile ilgili bölümlerini görmemizi sağladı. Okul müdürü, yönetici ve bazı öğretmenlerle tanıştırdı. Hangi sınıflarda nasıl ders işleneceğinden bahsetti... (Şengül)”

“...Okulumuzun spor salonunun olmayışı derslerin işlenmesi önünde büyük bir engeldi. Dersi spor salonu olmayan yerlerde nasıl uygulayabileceğimizi ve ne çeşit faaliyetlerde bulunabileceğimizi uygulamalı olarak gösterdi. (Fatih)”

“... Müfredata uygun ders işlenmiyordu. Öğretmenlik uygulaması süresince sadece bir ders yapıldı. Öğretmenlik uygulaması için donanımlı okullara ve öğretmenlik uygulamasının biz öğretmen adayları için ne kadar önemli olduğunun bilincinde olan uygulama öğretmenlerine bu uygulama için görev verilmelidir (Zahide)”.

Katılımcıların verdikleri cevaplar doğrultusunda ortaya çıkan diğer tema öğretmen adaylarının mesleki yeterliğine ilişkin bulgular Şekil 3’ te yer almaktadır.

Şekil 3. Öğretmen Adaylarının Yeterliğine İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının mesleki yeterliklerinin sorgulandığı alt probleme ilişkin uygulama öğretmenlerinin görüşlerinin analizi sonucunda iki tema ve bu temaları temsil eden 4 kategori elde edilmiştir. Öğretmen adaylarının mesleki formasyon ve alan bilgisi yeterliğine yönelik bulgular elde edilmiştir. Sağlam bir alan bilgisi öğretmen olabilmek için gerekli fakat yeterli değildir. Çünkü, iyi bir öğretmen olabilmek için alan bilgisinin mesleki formasyon dersleriyle desteklenmesi gerekmektedir (Harmandar, 2004). Uygulama öğretmenlerinin öğretmen adaylarının yeterliğine ilişkin ifade ettikleri temalar (Pedagojik ve alan bilgisi açısından yeterlik) aşağıda sunulmuştur.

Pedagojik Açından Yeterlik

Uygulama öğretmenleri, öğretmen adaylarının sınıf yönetiminde öğrencilerle iletişim kurma, beden dili ve ses tonunu ve zamanı etkili kullanma gibi konularda sıkıntı yaşadıklarını belirtmiştir. Bu eksikliklere neden olarak, eğitim fakültelerinde alan bilgisi ve öğretmenlik formasyonu açısından öğretmen adaylarının yeterli donanıma sahip olmadan mezun olmaları gösterilmiştir. Bu konudaki görüşünü Elif şöyle ifade etmiştir:

“Öğretmen adayları çok eksik olarak bizlere geliyorlar. Dersi işlerken kendilerine güven duymuyorlar. Konuları çok iyi bilmiyorlar. Bunun nedeni olarak da eğitim fakültelerinde yeterince eğitim almadıklarını düşünüyorum. ...”

Öğretmen adaylarının branşa ilişkin teorik bilgi konusunda donanımlı olduklarını Kemal şu şekilde ifade etmiştir:

“...Konuları etkili bir şekilde anlatıyorlar. Özellikle branşı da varsa, çok daha iyi oluyor. Konuları etkili bir şekilde sunuyorlar. Ama disiplin sağlamada yeterli değiller. Bu yüzden sınıf kontrolünü kaybediyorlar...”

Öğretmen adaylarının ders işleme konusunda istekli oldukları, mesleğin gereksinimlerini en iyi şekilde kazanmak için çaba sarfettikleri ama yetersiz deneyimden dolayı sınıf yönetiminde bazı sıkıntılar yaşadıkları tespit edilmiştir. Derse hâkimiyet kurmaya çalıştıkları, konuları anlatmaya eğilim gösterdikleri ama heyecan faktörünün engelleyici unsur olduğunu Hülya şu şekilde ifade etmiştir:

“...Derse hâkimiyet kurmaya çalışıyorlar. Disiplini sağlamaya çalışıyorlar. Bilgileri aktarmada çok isteklidir. Ama tabii ki eksiklikler oluyor. Bunun nedeni de heyecan oluyor. Tecrübesizlik oluyor...”

Bu duygunun çok normal olduğunu Murat öğretmen “...Hiçbir şey bilmiyorsunuz deneyiminiz yok ilk defa öğrencinin karşısına çıkıyorsunuz, bildiğiniz ne varsa heyecandan unutabilirsiniz. Bu durumu ben de yaşamışım. Deneyimsizlik ve heyecan öğrencinin karşısında yetersiz kalmaya neden oluyor. Bunun nedeni üniversitede yeterince uygulamama yapılmamasıdır...” şeklinde ifade etmiştir.

Pedagojik anlamda önemli bir boyut olan ve derste işlenecek konunun öğrencinin gelişim seviyesi ve farklı zekâ türlerine göre düzenlenmesini sağlayan öğretim yöntem ve tekniklerine öğretmen adaylarının temel düzeyde sahip oldukları, öğretimi çeşitlendirme açısından yetersiz kaldıkları ifade edilmiştir. Kemal öğretmenin bu konuyla ilgili düşüncesi şöyledir:

“... Belli seviyede bilgileri var ama yetersiz. Öğretim yöntem ve tekniklerini bir beceriyi öğretirken nasıl kullanmaları gerektiğini bilmiyorlar. Dolayısıyla öğrencilerin kontrolünü sağlamakta sıkıntı yaşadıklarından zamanı da etkili kullanamıyorlar. Bu olumsuzluklar zincirleme gibi herhangi birinde sıkıntı olunca hepsine bu durum yansıyor. Mesela en basit örnek hentbolda paslaşma diyorsun. Sadece temel pas onun dışındaki paslarda tıkanıyorlar. Öğretimi çeşitlendiremiyorlar...”

Bu becerinin kazanımının da uygulama ya da gözlem yapmanın önemli olduğunu ifade eden uygulama öğretmenleri, okul deneyimi dersinden öğretmenlerini iyi gözlemleyip analiz eden öğretmen adaylarının çok problem yaşamadıklarını Elif öğretmen şöyle ifade etmiştir:

“...Daha önce öğretmen adayları okul deneyimi dersinden yeterince faydalanmışlarsa, orada gözlemledikleri, öğretmenlerin kullandıkları yöntemleri kullanılıyorlar...”

Alan Bilgisi Açısından Yeterlik

Alan bilgisi açısından yeterlik teması konu alanı kategorisini içermekte olup, konu alanı kategorisi de “teorik olarak konulara hakim olma” ve “konuları etkili şekilde sunabilme” olmak üzere iki alt kategoriyi içermektedir. Alan bilgisi açısından konuların iyi bilinmesi öğretmenlerin derslerde daha anlamlı öğrenmeler sağlamalarında etkili olacaktır nı belirten uygulama öğretmenleri,

yeterince konuya hakim olmayan öğretmen adaylarının, beceriyi öğretirken basamaklamayı nasıl yapacakları konusunda yetersiz olduklarından öğrencilere beceri öğretmede sıkıntı yaşadıklarını ileri sürmüşlerdir. Bu konuya yönelik Elif'in görüşü şöyledir:

"...Çocuklara etkinliklerde faydalı oluyorlar. Onlara oyun oynatabiliyorlar. Bunun nedeni ise, üniversitede eğitsel oyunlar dersinin verimli işleniyor olması diye düşünüyorum. Çocuklara çeşitli oyunlar oynatabiliyorlar ki yaş seviyesine uygun eğitici ve öğretici oyunlar bunlar. Ama sıra konu işlemeye gelince bir yerde tikanıp kalıyorlar..." Bu durumun nedenine yönelik Murat'ın görüşü şöyledir:

"Beden eğitimi dersi uygulama dersidir. Eğer öğretmen adayları çeşitli becerileri yeterince uygulama yaparak kazanmışlar ve nitelikli öğretim elemanlarından becerinin nasıl kazandırılacağına yönelik iyi basamaklama öğrenmişlerse, öğrencilerin karşısına çıktıklarında özgüvenleri gözlerinden okunuyor..."

Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamasının önemini yeterince kavrayamadıkları ve düzenli olarak uygulama dersine katılmadıklarını belirten uygulama öğretmenleri, öğretmen adaylarının beden eğitimi dersinin temel branşları olan hentbol, voleybol, atletizm vb. branşlara yönelik konu hâkimiyetine sahip olmadıklarını, bu nedenle derslerde etkili olamadıklarını ifade etmişlerdir. Kemal öğretmen'in konuyla ilgili görüşü şöyledir:

"...Özellikle temel branşların öğretiminde konuyu yeterince bilmedikleri ve becerinin hangi basamaklar kullanılarak öğretileceği konusunda yetersiz oldukları için problem yaşıyorlar. Örneğin konuyu anlatırken öğrencinin seviyesine uygun driller seçilmiyor. Yani temel hareket ihtiyacını ve oyun seviyelerini bilmiyorlar. Konuya yeterince hâkim olamamaları sınıf yönetiminde de aksaklıklara ve öğrencilerin dersten sıkılmasına neden oluyor..."

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışma; uygulama öğretmenleri ve öğretmen adaylarının mesleki yeterliklerini tespit etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu bölümde, çalışma kapsamında elde edilen bulgular ilgili literatürle tartışılmakta ve tartışma sonuçları sunulmuştur.

Öğrencilerle birlikte aktivitelere katılmanın ve onlara sorumluluk vermenin istenmeyen davranışların sergilenmesini önlediğini, öğrencinin olumsuz davranışlarını görmezden gelmenin davranışın sönmesine neden olabileceğini öğretmen adayları uygulama öğretmenleri aracılığı ile öğrendiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca uygulama öğretmenlerinin öğrencileri derse nasıl motive etmeleri gerektiği konusunda öğretmen adaylarına örnek oldukları görülmüştür.

Öğretmen adayları dersi uygularken, uygulama öğretmenlerinin onları gözlemedikleri, eksik ve düzeltilmesi gereken noktaları not alarak, dersten sonra kendilerine açıklayarak, yaptıkları uygulamanın niteliği hakkında kendilerine dönüt sağlamışlardır. Öğretmen adaylarının alacakları dönütler önemlidir. Özellikle bu dönütlerin yapıcı ve öğretmen adaylarını mesleki yönden geliştirmeye yönelik olması gerekmektedir (Paker, 2008). Acheson & Gall (1980), öğretmen adayının kuvvetli yönlerini görüp pekiştirmesi, zayıf yönlerini belirleyip geliştirmesi için gerekli dönütlerin yapıcı bir şekilde öğretmen adayının hazır bulunuşluk düzeyine ve en önemli ihtiyaçtan başlamak üzere ihtiyacına göre verilmesi gerektiğini ileri sürmüştür. Bazı çalışmalarda uygulama öğretmenlerinin öğretmen adaylarını yeterince gözlemediği, dersi öğretmen adaylarına uygulattığı ve dönüt vermede yetersiz kaldıkları tespit edilmiştir. Arslantaş ve Yıldız (2013)'ün çalışmasında da uygulama öğretmenlerinin öğretmenlik uygulamasını planlı şekilde yürütmedikleri, öğretmen adaylarını yeterince uygulama fırsatı sunmadıkları tespit edilmiştir. Bu sonuç Seçer, Çeliköz ve Kayılı'nın (2010) okul öncesi öğretmenliği bölümü adaylarının okul uygulamalarında karşılaştıkları sorunları ele aldıkları çalışma ile benzerlik göstermektedir. Çalışmada uygulama öğretmenlerinin "kendilerine rehberlik yapmadıklarını, öğretmenlerin etkinlikler esnasında başka şeylerle ilgilendiklerini, sınıfı terk ettiklerini ve sınıftan çıkınca sınıfı kontrol etmenin güçleştiği" ifade edilmiştir. Benzer sonuç Yeşilyurt ve Semerci'nin (2011) ve Eraslan'ın (2008) bulgularında da görülmüştür. Buna karşın, Özçelik'in (2012) çalışmasında öğretmen adaylarının uygulama öğretmenlerine yönelik görüşlerinde, "uygulama öğretmeni uygulamanın her aşamasında bana rehberlik ve danışmanlık yaptı" maddesine öğretmen adayları %75.5'lik bir oranda katıldıkları

görülmüştür. Gökçe ve Demirhan(2005)'in bulgusu da her zaman uygulama öğretmenlerinin öğretmen adaylarını izleyerek bilgi ve deneyim kazanmalarını sağladığı yönündedir.

Uygulama öğretmenlerinin bazıları öğretmen adaylarına dersi nasıl uygulamaları gerektiği, beceriyi öğretirken basamaklamanın nasıl yapılacağını ve hangi öğretim yöntemlerini kullanırlarsa öğrenmenin daha kalıcı olacağına yönelik bilgilendirmelerde bulunurken, bazı uygulama öğretmenlerinin kendilerine verilen bu uygulamanın önemini yeterince kavrayamadıkları, dersle ilgili sorumlulukları ihmal ettikleri, bazısının dersleri sadece tek bir yöntemle göre uyguladığı belirlenmiştir. Taşdere(2014) sınıf öğretmeni adayları üzerinde gerçekleştirdiği çalışmada da uygulama öğretmenlerinin dersi anlatırken öğretimi çeşitlendiremediği, temel düzeyde anlattığı vurgulanmıştır. Bu durum öğretmen adaylarının teorik derslerde gördükleri öğretime ilişkin yöntem ve teknikleri uygulamada sınırlı şekilde kullanmalarına neden olabilmektedir. Bunun nedeni öğretmen adaylarının da belirttikleri gibi, öğretmenlerin mesleki olarak kendilerini geliştirmeye kapalı olmaları ya da mesleki tükenmişlik yaşamaları ile açıklanabilir. Uygulama öğretmenin görevi öğretmen adayına tecrübelerini gerekirse örnekler vererek öğretmen adaylarına aktarmaktır. Gökçe ve Demirhan'ın (2005) çalışmasında da uygulama öğretmenlerinin ders planı hakkında bilgi vermedikleri, fakat öğretim yöntem ve teknikleri hakkında yeterince bilgi sağladıkları elde edilmiştir. Eğitim ve öğretim açısından sınıf koşullarına ve çalışılan yerdeki iş arkadaşlarına uyumun önemli olduğunun farkında olan uygulama öğretmenlerinin geneli, öğretmen adaylarını okul ve çevresine, sınıf içi fiziksel koşullara, öğrencilere yönelik rehberlik sağladığı görülürken, müfredata yönelik bilgilendirme konusunda yeterli bilgilendirme yapmadıkları görülmüştür.

Uygulama öğretmenlerinin öğretmen adaylarının yeterliklerine ilişkin görüşleri pedagojik ve alan bilgisi açısından yeterlik olarak iki tema altında incelenmiştir. Pedagojik açıdan sınıf yönetimi, öğretim yöntem ve tekniklerini kullanabilme ve dersin planlanması ve uygulanmasına yönelik öğretmen adaylarının durumları uygulama öğretmenlerinin görüşleri neticesinde tespit edilmiştir. Sınıf yönetimi açısından, beden eğitimi dersi spor salonu veya okul bahçesinde yapıldığı için öğretmenin öğrencileri disiplin altında tutmasının daha zor olduğu bir gerçektir. Bunun için beden eğitimi öğretmenin ses tonu ve beden dilini iyi kullanması, öğrencilerle iletişimi sağlaması açısından önemlidir. Mevcut çalışmada bazı öğretmen adaylarınınbu nitelikleri doğru şekilde kullanamadıkları, böylece sınıf kontrolünü sağlamada problem yaşadıkları görülmüştür. Akpınar, Çolak ve Yiğit'in (2012) öğretmen adaylarının yeterliği konusunda yaptıkları çalışmada, iletişim becerisinin yetersizliği üzerinde durulmuştur. Uygulama öğretmenleri öğretmen adaylarının ders esnasında ses tonu ve beden dilini gerektiği gibi kullanamadıklarını düşünmektedirler. Arıkan'ın (2009) çalışmasında öğretmen adaylarının sınıf hâkimiyetini sağlama ve derse ilgiyi sürdürmede öğrencilerle iletişim sağlanamamasının ortaya çıkardığı problemlerin etkisinden bahsetmiştir. Bunun nedenleri; öğretmen adaylarının konu hâkimiyetinin yetersizliği, öğretim sürecini çeşitli yöntem ve tekniklerle çeşitlendirilip öğrencileri derse motive etmede yaşadıkları sorular olarak açıklanabilir. Ayrıca tecrübesiz olmaları nedeniyle öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alma ve gelişim düzeyine uygun etkinlikleri seçebilme konusunda problem yaşamalarına neden olmaktadır. Eğitsel oyunlar ile öğretmen adaylarının dersleri eğlenceli hale getirmeye çalıştıkları, fakat herhangi bir beceriyi öğrencilere basamaklamasına göre öğretmede yetersiz oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarının bazıının öğretmenlik uygulamasının kendi mesleki gelişimleri açısından önemini göz ardı ettikleri, öğretmenlik uygulamasına gereken ciddiyeti göstermedikleri, ilgisiz davrandıklarına ilişkin uygulama öğretmenleri görüşlerine ulaşılmıştır. Bu duruma sebep olan en etkili unsurlardan birisi öğretmen adaylarının KPSS kaygısı taşımaları ve buna yönelik hazırlıklara daha fazla zaman ayırma eğiliminde bulunmaları öğretmen uygulamasına gereken önemin verilmemesi ile açıklanabilir. Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamasına yönelik ilgisiz tutumu Güzel, Berber ve Oral'ın (2010) çalışmasında da ifade edilmiştir. Ayrıca Gökçe ve Demirhan (2005) ve Görgeç, Çokçalışkan ve Korkut'un (2012) bulgularında da benzerlik sonuçlar vurgulanmıştır.

Yukarıdaki sonuçlar dikkate alındığında; öğretmenlik uygulaması öğretmen adaylarının mesleklerine yönelik uygulama yapma açısından önem taşıdığından, bu uygulama için fakülte-okul işbirliğinin iyi olması, öğretmen adaylarına daha fazla fayda sağlayacak uygulama okul ve

öğretmenlerinin tercih edilmesi, öğretmen adaylarına yaptıkları işin ne kadar önemli olduğu bilinci bu uygulamalarda öğretmen adaylarına kazandırılmalıdır. Elde edilen sonuçlar ışığında, öğretmen adaylarının okuldaki her türlü faaliyete katılarak işleyiş ile ilgili bilgi sahibi olmalarının sağlanması, öğretmen adaylarına üniversitelerde teorik bilgi yanı sıra konularla ilgili bol uygulama fırsatı sunulmalı, öğretmen adaylarının uygulama okuluna devamlılığı takip edilmeiştir. Öğretmen adayı, uygulama öğretmeni ve öğretim elemanı arasındaki işbirliğinin sağlanması öğretmenlik uygulamasının amacına hizmet edebilir. Öğretmen adaylarına öğretmenlik uygulamasının önemi kavratılmalı, uygulama öğretmenlerinin seçiminde öğretmenlik uygulamasının amacına hizmet edecek bilgi, beceri ve donanıma sahip öğretmenler tercih edilmelidir.

Bu araştırma, sadece uygulama öğretmeni ve öğretmen adaylarının görüşleri ile sınırlıdır. Öğretmenlik uygulamasının nitelikli olarak yürütülmesinde akademisyenlere de önemli sorumluluklar düşmektedir. Öğretim elemanlarının da görüşlerine yer verilmesinin araştırma probleminin çözümünün etkililiği açısından önemli olabilir. Araştırmaya farklı hizmet yılına sahip uygulama öğretmenleri dahil edilebilir. Böylece deneyimin bu etkinlikleri kazandırmadaki rolü de test edilebilir. Ayrıca araştırma probleminin çözümünde farklı veri toplama araçları kullanılabilir. Mevcut çalışmada veriler sadece görüşme tekniği aracılığıyla elde edilmiştir. Görüşmenin gözlem ile desteklenebildiği bir araştırma tasarlanarak, katılımcıların konu ile ilgili düşünceleri ile davranışları daha ayrıntılı olarak incelenebilir.

Kaynakça

- Acheson, K. A., & Gall, M. D. (1980). *Techniques in The Clinical Supervision of Teachers*. London: Longman.
- Akpınar, M., Çolak, K., & Yiğit, E. Ö. (2012). Öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yeterliklerine yönelik uygulama öğretmenlerinin görüşleri. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, (36), 41-67.
- Akyıldız, H. (1995). The Evaluations of Teacher Candidates About Effective Teacher Features on The Ideal-Practical Level. *Teacher Training for the Twenty First Century, World Conference on Teacher Education, Dokuz Eylül University Buca Faculty of Education, August 27- September (2)*, 39-50, İzmir, Turkey.
- Arıkan, Y.D. (2009). Bilişim teknolojileri öğretmen adayları ve öğretmenlik uygulaması dersi. *Ege Eğitim Dergisi*, 10(1), 1-23.
- Arslandaş, H.İ., & Yıldız, M.A. (2013). Öğretmenlik uygulaması dersinin, uygulama öğretim elemanları ve uygulama öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Celal Bayer Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 58-84.
- Aytaçlı, B. (2012). İlköğretim matematik öğretmenliği lisans programında yer alan okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin değerlendirilmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Baştürk, S. (2009). Öğretmenlik uygulaması dersinin öğretmen adaylarının görüşlerine göre incelenmesi. *İlköğretim Online*, 8(2), 439-456.
- Bogdan, R. C., & Biklen, S. K. (2003). *Qualitative Research for Education: An Introduction to Theories and Methods* (4th ed.), New York: Pearson Education.
- Brantlinger, E., Jimenez, R., Klingner, J., Pugach, M., & Richardson, V. (2005). Qualitative studies in special education. *Exceptional Children*, 71(2), 195-207.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak-Kılıç, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Chang-Kredl, S., & Kingsley, S. (2014). Identity expectations in early childhood teacher education: pre-service teachers' memories of prior experiences and reasons for entry into the profession. *Teaching and Teacher Education*, 43, 27-36.
- Creswell, J.W. (2013). *Nitel Çalışma Yöntemleri* (Beş yaklaşıma göre nitel çalışma ve çalışma deseni). (Ed. Bütün, M. ve Demir, S.B.). Ankara: Siyasal Yayınları.
- Creswell, J. W. (2014). *Educational research: planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research*. New Jersey: Pearson Education, Inc.

- Yılmaz, A., & Namlı, S. (2017). Öğretmenlik uygulaması dersine katılan uygulama öğretmeni ve öğretmen adaylarının mesleki yeterliklerine ilişkin görüşleri. *Journal of Human Sciences*, 14(3), 3061-3077. doi:[10.14687/jhs.v14i3.4223](https://doi.org/10.14687/jhs.v14i3.4223)
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2007). *Research Methods in Education*(6th ed.). New York, NY: Routledge.
- Çakan, M. (2004). Öğretmenlerin ölçme-değerlendirme uygulamaları ve yeterlik düzeyleri: İlk ve ortaöğretim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(2), 97-114.
- Denzin, N.K., & Lincoln, Y.S. (2005). *The Discipline and Practise of Qualitative Research. The Sage Handbooks of Qualitative Research*. California:Sage Publication.
- Dursun, Ö.Ö., & Kuzu, A. (2008). Öğretmenlik uygulaması dersinde yaşanan sorunlara yönelik öğretmen adayı ve öğretim elemanı görüşleri. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 159-178.
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel Çalışma Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Eraslan, A. (2008). Fakülte-okul işbirliği programı: Matematik öğretmeni adaylarının okul uygulama dersi üzerine görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (34), 95-104.
- Eraslan, A. (2009). İlköğretim matematik öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması üzerine görüşleri. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 3(1), 207-221.
- Erden, M. (1999). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Alkım Yayınları.
- Gay, L. R., Mills, G. E., & Airasan, P. (2006). *Educational Research: Competencises for Analysis and Applications*. New Jersey: Pearson Ecucation, Inc.
- Glesne, C. (2014). *Nitel Araştırmaya Giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gökçe, O. (2006). *İçerik Analizi Kuramsal ve Pratik Bilgiler*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Gökçe, E., & Demirhan, C. (2005). Öğretmen eğitiminde yenilikçi bir yaklaşım mı yoksa geleneksel bir anlayış mı?, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 38(2), 187-195.
- Görgeç, İ., Çokçalışkan, H., & Korkut, Ü.(2012). Öğretmenlik uygulaması dersinin öğretmen adayları, uygulama öğretmenleri ve uygulama öğretim üyeleri açısından işlevselliği. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (28),56-72.
- Güzel, H., Berber, N. C., & Oral, İ. (2010). Eğitim fakültesi uygulama okulları işbirliği programında görevli öğretmenlerin ve öğretim elemanlarının öğretmenlik uygulamasına yönelik görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(1), 19-36.
- Hacıoğlu, F., & Alkan, C. (1997). *Öğretmenlik Uygulamaları*. Ankara: Alkım Yayınları.
- Harmandar, İ.H. (2004). *Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Nobel yayınları.
- Kale, M. (2011). Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinde karşılaştıkları sorunlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(2), 255-280.
- Kettle, B., & Sellars, N. (1996). The development of student teachers' practical theory of teaching. *Teaching & Teacher Education*, 12, 1- 24.
- Kiraz, E. (2003). Uygulama öğretmeni yeterlilik ölçeği: Ölçü aracı geliştirme örneği. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(4), 387-398.
- Köksal, D. (Ed.). (2008). *Yabancı Dil Eğitimi Bölümleri İçin Teoriden Pratiğe Öğretmenlik Uygulaması*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Köse, Ö. E. (2014). Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerine yönelik öğrenci ve öğretmen-öğretim elemanı tutumları (Erzurum İli Örneği). *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (22), 1-17.
- Küçükahmet, L. (2007). 2006–2007 Öğretim yılında uygulanmaya başlayan öğretmen yetiştirme lisans programlarının değerlendirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(2), 203–218.
- Lincoln, Y.S., & Guba EG (1985). *Naturalistic Inquiry*. Newbury Park CA: Sage Pub.
- Mcnamara, D. (1995). The influence of student teachers' tutors and mentors upon their classroom practice: an exploratory study. *Teaching & Teacher Education*, 11, 51- 61.
- Maykut, P., & Morehouse, R. (1994). *Beginning Qualitative Research: A Philosophic and Practical Guide*. London: The Falmer Press.
- MEB (1998). Öğretmen adaylarının milli eğitim bakanlığına bağlı eğitim öğretim kurumlarında yapacakları öğretmenlik uygulamasına ilişkin yönerge. <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/102.html>
- Miles, M.B., & Huberman, A.M.(1994). *Qualitative Data Analysis*. (Second Edition). United Kingdom: Sage Publication.
- Özçelik, N. (2012). Yabancı dil öğretmen adaylarının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersine ilişkin görüşleri. *GÜJGEF*, 32(2), 515-536.
- Özgüven, İ. E. (2004). *Görüşme İlke ve Teknikleri*. Ankara: Pegem Yayınları.

- Paker, T. (2008). Öğretmenlik uygulamasında öğretmen adaylarının uygulama öğretmeni ve uygulama öğretimi elemanının yönlendirmesiyle ilgili karşılaştıkları sorunlar. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 132-139.
- Patton, M.Q. (2014). *Nitel Çalışma ve Değerlendirme Yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Punch, K.F. (2005). *Introduction to Social Research: Quantitative and Qualitative Approaches*. California: Sage Publication.
- Sarıçoban, A. (2008). Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerine ilişkin uygulama öğretmenleri ve öğretmen adaylarının görüşleri. *Gazî Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 31-55.
- Seçer, Z., Çeliköz, N., & Kayılı, G. (2010). Okul öncesi öğretmenliği okul uygulamalarında yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 128-152.
- Shulman, L.S. (1987). Knowledge and teaching: foundations of the new reform. *Harvard Educational Review*, 57(1), 1-22.
- Taşdere, A. (2014). Sınıf öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersine yönelik yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(2), 1477-1497.
- Tavşancıl, E., & Aslan, A. E. (2001). *İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri* (1. Basım). İstanbul: Yeni Çizgi Yayın.
- T.C.M illi Eğitim Bakanlığı, Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü Yönergesi (1998). Öğretmen adaylarının milli eğitim bakanlığına bağlı eğitim-öğretim kurumlarında yapacakları öğretmenlik uygulamasına ilişkin yönerge. Ankara: MEB Yayınları.
- Yazıcı, H. (2009). Öğretmenlik mesleği, motivasyon kaynakları ve temel tutumlar: Kurumsal bir bakış. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(1), 33-46.
- Yeşilyurt, E., & Semerci, Ç. (2011). Uygulama öğretmenlerinin öğretmenlik uygulaması sürecinde karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Akademik Bakış Dergisi*, 27, 1-23.
- Yıldırım, K. (2010). Nitel araştırmalarda niteliği artırma. *İlköğretim Online*, 9(1), 79-92.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Çalışma Yöntemleri*. (8.Baskı). Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yiğit, N., & Alev, N. (2005). Etkili öğretmen yetiştirme açısından okul deneyimi derslerinin değerlendirilmesi. *Gazî Üniversitesi Gazî Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 91-103.
- Yin, R. K. (2014). *Case Study Research: Design and Methods*. California: Sage.

Extendent English Abstract

Introduction

The professional identity and experience of the teachers who are the executives of education are seen as the obligatory sources of their duties and this identity strongly influences the teacher's satisfaction, loyalty, motivation and self-efficacy (Alsup, 2006, Chong & Low, 2009). Teaching practice has an important place to determine and experience the problems that teacher candidates can encounter in the classroom environment. Teaching practice gives teacher candidates the opportunity to practice the information they learn in theoretical lectures in real environments (Henry, 1989).

In order that teacher candidates can graduate from the education faculty as qualified teacher candidates, it is necessary to identify and prevent the problems that may be experienced during teaching practices (Dursun & Kuzu, 2008). Practice teachers have important responsibilities to prevent these problems and how to overcome the problems that can be encountered. Practice teachers have some responsibilities who are employed in the practice school, have an initial teaching training, are selected from experienced teachers in the field, provide guidance and counseling in acquiring the behaviors required by the teaching profession for the teacher candidate and are defined as class or lesson teachers. These responsibilities can be listed as follows: Practice teachers should have qualifications that can help in some cases such as student-teacher relationship, teaching cascade, as well as guidance to teacher candidates. In this research, it was aimed to determine the professional competencies of the practice teachers and teacher candidates.

Method

In the research, interwoven multiple case study design from qualitative research approaches was used. Each group (practice teacher, teacher candidate) participating in the teaching practice was accepted as an analysis unit. In the selection of the study group, criteria sampling was used which is one of the purposeful sampling methods that enable deep study of the situations and are thought to have rich information (Büyüköztürk et al., 2009; Patton, 2014; Tavşancıl & Aslan, 2001). Participants were included in the study on a volunteer basis. The data were obtained using the interview technique. Interview is a tool that allows people to express what they are thinking and why, what their feelings, attitudes and feelings are, and a tool that reveal the factors that direct their behaviors (Bogdan & Biklen, 2003, Ekiz, 2009, Gay, Mills & Airasan, 2006, Glesne, 2014, Merriam, 2013). As a data collection tool, semi-structured interview form (Özgüven, 2004) suggested by Bogdan & Biklen (2003) was used which gives participants the opportunity to freely express their thoughts on a particular topic. The voice recorder was used in the interviews. The obtained data were written by the researchers. In order to avoid confusion during the data analysis, participant interview forms were numbered from U1 to U6 for the practice teachers and interview forms for the teacher candidates from A1 to A7, each given a nickname. In the analysis of the data, Content analysis was used. This kind of analysis is firstly the conceptualizations of the collected data and their logical arrangement according to the concepts that have emerged at a later time, and accordingly, the determination of the theme explaining the data (Cohen, Manion & Morrison, 2007). Participant confirmation was made before the data was analyzed. In the event of any incomplete or incorrect information, these deficiencies were eliminated in the direction of what the participants said. The obtained data were read repeatedly by the researcher and the codes were written and the code list was created. This is because coding for analysis to discover the contents of the data in the qualitative analysis is the first and essential process (Punch, 2005). Afterwards, the codes were brought together according to their common characteristics to reach the subcategories and categories. Pedagogical content knowledge, special field, subject area, professional and field knowledge related to teacher competence were taken into account when the data were divided into categories in the research (Shulman, 1987). In the interpretation of findings; theoretical explanations, literature and related studies were benefitted. Professional competence of teachers is classified as general culture, field knowledge and professional training in literature (Çakan, 2004, Harmandar, 2004, Küçükahmet, 2007). As a result of the analyses made by taking into account the classification, the obtained data were tabulated and the findings were interpreted by including the opinions of participants.

Findings

The findings obtained from the interviews with the teachers about the professional competencies of the supervising teachers and the teacher candidates revealed that the supervising teachers provide information to the teacher candidates about how to motivate the students in teaching practice, which method and technique should be used in the presentation of the topics and why, and how to prepare the lesson plans and programs. It was also determined that the supervising teachers provided information to teacher candidates about class management. Teacher candidates emphasizing the importance of teaching practice in terms of the definition of the school environment by the teacher candidates stated that the guidance provided by the supervising teachers for this is sufficient. It was determined that the supervising teachers use different methods in motivating their students by adding activities, giving them responsibility and disciplining them. The general of teacher candidates stated that they could get enough feedbacks from the supervising teachers. Three categories of adequate f(3), partially adequate f(1) and inadequate f(1) were obtained in terms of transferring to the teacher candidates what method and technique the supervising teachers would use. It was determined that the supervising teachers provide adequate f(3) and inadequate f(4) feedback to the teacher candidates about the practice of the lesson plans and programs. The opinions of the supervising teachers towards the professional qualifications of the

teacher candidates were examined under two themes and four categories. The themes of competence in terms of pedagogy and competence in terms of field knowledge, which are the components of teaching competence, were achieved. Pedagogical competence includes classroom management, teaching methods and techniques, and the planning and practicing of the lessons. Class management category consists of the categories of teacher-student communication, use of time, use of body language and student motivation. The ability of using teaching methods and techniques is another important category in terms of pedagogy. When choosing the teaching methods and techniques, it was determined that teacher candidate paid attention the students' age level and ability. Field knowledge that is another field of teaching competence was examined under two subcategories, as having theoretically full knowledge on the subjects and presenting them effectively. Teacher candidates were told by supervising teachers that they do not know enough about the subject and that they have difficulty practicing it.

Conclusion

As a result of the study, even though there are shortcomings in guidance of supervising teachers in terms of the accommodations of teacher candidates to school environment in teaching practice, presenting different practices to teacher candidates in terms of how to motivate the students for the lessons, how to teach a skill, which methods and techniques can be used, how they provide effective class management; in some practices, they can give adequate guidance to teacher candidates. It was found that teacher candidates have problems in practice because they did not have adequate knowledge.